

Sprawozdanie z pracy pełnomocnika wojewody do spraw mniejszości narodowych i etnicznych za 2021 r.

1. Liczba spotkań ze środowiskami mniejszości narodowych i etnicznych, w tym organizowanych z inicjatywy pełnomocnika.

Odbyły się 2 spotkania z jednostkami samorządu terytorialnymi i stowarzyszeniami. Na spotkaniach zostały omówione podstawowe założenia nowego *Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030* oraz tryb wnioskowania o realizację zadań publicznych w 2021 r.:

- w dniu 27 stycznia 2021 r. (w spotkaniu uczestniczyły 3 stowarzyszenia oraz 1 jednostka samorządu terytorialnego),
- w dniu 17 grudnia 2021 r. (z pośród 10 chętnych jednostek samorządu terytorialnego i 4 stowarzyszeń w spotkaniu uczestniczyło 5 jednostek samorządu terytorialnego).

2. Koordynowanie na obszarze województwa działań organów administracji rządowej, realizujących zadania na rzecz mniejszości – proszę przedstawić syntetyczny opis działań w tym zakresie

Do głównych zadań Pełnomocnika Wojewody Łódzkiego ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych należało koordynowanie działań organów administracji rządowej, realizujących zadania na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych, w ramach rządowego *Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030*. Koordynacja była realizowana poprzez współpracę z jednostkami samorządu terytorialnego, administracją zespoloną i organizacjami pozarządowymi, w szczególności organizacjami romskimi. Współpraca polegała na:

1. Opracowaniu i przesłaniu do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji sprawozdania z wykonania w 2020 r. zadań w ramach *Programu integracji społeczności romskiej w Polsce na lata 2014 – 2020*.
2. Przekazaniu w dniu 9 marca 2021 r. do Urzędu Statystycznego w Łodzi danych kontaktowych do stowarzyszeń działających na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych działających na terenie województwa łódzkiego.
3. Przekazaniu w dniu 13 maja 2021 r. do stowarzyszeń działających na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych działających na terenie województwa łódzkiego informacji, że od dnia 1 kwietnia do dnia 30 września 2021 r. przeprowadzony zostanie Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2021.

Pełnomocnik Wojewody Łódzkiego włączając się w realizację *Programu integracji społeczności romskiej w Polsce na lata 2014-2020* podjął następujące działania:

- w dniu 23 marca 2021 r. - rozpowszechnił na stronie internetowej Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi informacje o Narodowym Spisie Powszechnym Ludności i Mieszkań 2021,
- w dniu 1 października 2021 r. - rozpowszechnił na stronie internetowej Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi informacje o ogólnopolskim konkursie stypendialnym dla uzdolnionych uczniów romskich 2021 r. realizowanym w ramach *Programu integracji*

społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030 z dotacji Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji,

- sprawował bieżący nadzór nad realizacją zadań, w tym weryfikował sprawozdania z wykonania zadania publicznego, składane przez podmioty w ramach *Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030.*

3. Podejmowanie działań na rzecz respektowania praw mniejszości i przeciwdziałanie ewentualnemu naruszaniu tych praw i dyskryminacji osób należących do mniejszości – proszę przedstawić syntetyczny opis działań w tym zakresie.

Pełnomocnik Wojewody Łódzkiego ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych prowadził monitoring mediów w zakresie spraw dotyczących przejawów nietolerancji i mowy nienawiści wobec mniejszości narodowych i etnicznych.

Ponadto w 2020 r. w związku z potrzebą dokonania analizy występujących na terenie województwa łódzkiego zjawisk dyskryminacji rasowej, ksenofobii i związanej z nimi nietolerancji, pełnomocnik Wojewody Łódzkiego ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych zwrócił się do Komendanta Wojewódzkiej Policji w Łodzi, z prośbą o bieżące przekazywanie informacji o odnotowywanych przez Policję zdarzeniach z udziałem przedstawicieli mniejszości narodowych i etnicznych, w szczególności społeczności romskiej lub wymierzonych przeciwko członkom mniejszości oraz o zakończonych i prowadzonych obecnie postępowaniach. W dniu 14 stycznia 2021 r. i w dniu 1 lipca 2021 r. Komendant Wojewódzkiej Policji w Łodzi przesłał informacje w ww. zakresie. Z informacji przekazanych przez Komendanta wynika, iż jedynie jedno zdarzenie o charakterze przestępczym dotyczyło mniejszości romskiej.

4. Podejmowanie działań na rzecz rozwiązywania problemów mniejszości – proszę przedstawić syntetyczny opis działań w tym zakresie.

Pełnomocnik w dniu 8 lipca 2021 r. na prośbę Ormiańskiego Centrum Edukacyjno-Kulturowego „Nairi” w Łodzi przekazał informację, dotyczącą możliwości udzielania dotacji na realizację w 2022 r. zadań mających na celu ochronę, zachowanie i rozwój tożsamości kulturowej mniejszości narodowych i etnicznych oraz zachowanie i rozwój języka regionalnego, o których mowa w art. 18 ust. 2 pkt 1, 3-9 ustawy z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 823).

5. Podejmowanie działań na rzecz respektowania praw osób posługujących się językiem regionalnym – proszę przedstawić syntetyczny opis działań w tym zakresie

Do Wojewody Łódzkiego nie wpłynęły informacje o zamieszkiwaniu na terenie województwa łódzkiego osób, które posługują się językiem regionalnym.

6. Lista organizacji mniejszości narodowych i etnicznych, z którymi Pełnomocnik jest w stałym kontakcie:

Pełnomocnik Wojewody Łódzkiego ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych jest w stałym kontakcie z organizacjami mniejszości narodowych i etnicznych na terenie województwa łódzkiego. Współpracuje z następującymi organizacjami:

- Stowarzyszenie Centrum Doradztwa i Informacji dla Romów w Polsce,
- Stowarzyszenie na Rzecz Społeczności Romskiej „Zefiryn” w Piotrkowie Trybunalskim,
- Zgierskie Stowarzyszenie Romów,
- Gmina Wyznaniowa Żydowska,
- Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Żydów w Polsce Oddział w Łodzi,
- Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne Ethnos.

7. Lista znanych Pełnomocnikowi organizacji i środowisk mniejszości narodowych i etnicznych działających na terenie województwa.

- Stowarzyszenie Centrum Doradztwa i Informacji dla Romów w Polsce,
- Stowarzyszenie na Rzecz Społeczności Romskiej „Zefiryn” w Piotrkowie Trybunalskim,
- Zgierskie Stowarzyszenie Romów,
- Stowarzyszenie Czechów w Polsce,
- Niemieckie Towarzystwo Kulturalno – Społeczne,
- Związek Ukraińców w Polsce, koło w Łodzi,
- Gmina Wyznaniowa Żydowska,
- Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Żydów w Polsce Oddział w Łodzi,
- Stowarzyszenie „Białoruski Dom” w Łodzi,
- Ormiańskiego Centrum Edukacyjno-Kulturowego „Nairi” w Łodzi.

8. Współpraca Pełnomocnika z innymi instytucjami lub organizacjami, zajmującymi się problematyką mniejszościową – proszę przedstawić syntetyczny opis działań w tym zakresie.

W celu zapobiegania ewentualnym przejawom dyskryminacji wobec mniejszości narodowych i etnicznych Pełnomocnik Wojewody Łódzkiego ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych pozostaje w kontakcie z Komendantem Wojewódzkim Policji w Łodzi. Pełnomocnik współpracuje również z Łódzkim Kuratorem Oświaty, Dyrektorami Szkół Podstawowych, do których uczęszczają dzieci romskie oraz asystentami edukacji romskiej w zakresie edukacji dzieci i młodzieży romskiej. Ponadto, Pełnomocnik utrzymuje stały kontakt z jednostkami samorządu terytorialnego, na terenie których zamieszkują Romowie. Kontakty (mailowe, telefoniczne, pisma) najczęściej dotyczyły rozwiązywania problemów socjalno – bytowych społeczności romskiej oraz wątpliwości w składanych sprawozdaniach z realizacji w 2021 r. zadania publicznego, w ramach *Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030*

9. Udział Pełnomocnika lub innych osób zajmujących się sprawami mniejszości narodowych i etnicznych w organizowanych przez mniejszości narodowe i etniczne imprezach i spotkaniach, na które zostali zaproszeni w ramach kreowania pozytywnego wizerunku mniejszości narodowych i etnicznych (proszę wymienić).

- w dniu 12 stycznia 2021 r. w Łodzi Wicewojewoda Łódzki uczestniczył w obchodach 80 rocznicy likwidacji obozu cygańskiego w Litzmannstadt-Getto,
- w dniu 27 stycznia 2021 r. w Łodzi Dyrektor Generalny uczestniczył w obchodach 11 Międzynarodowych Dni Pamięci o Ofiarach Holokaustu,
- w dniu 2 sierpnia 2021 r. w Łodzi Dyrektor Generalny uczestniczył w Międzynarodowym Dniu Pamięci o Zagładzie Romów,
- w dniu 18 października 2021 r. w Łodzi Wicewojewoda Łódzki uczestniczył w obchodach 80 rocznicy deportacji Żydów z Europy Zachodniej do Litzmannstadt-Getto.

10. Czy w minionym roku zaszła konieczność podjęcia przez Pełnomocnika interwencji w sytuacjach konfliktowych?

tak   nie

11. Jeśli odpowiedź na powyższe pytanie była twierdząca, proszę o krótkie opisanie poniżej interwencji (w tym mediacji) podjętych w takich sytuacjach.

Nie dotyczy

12. Opis pozostałych najważniejszych działań podjętych przez Pełnomocnika w ostatnim roku, w tym m.in. opis wdrażanych programów dotyczących mniejszości narodowych i etnicznych oraz działań podjętych w celu szerokiego informowania społeczeństwa większościowego o efektach działań w ramach Programu integracji¹

Pełnomocnik Wojewody Łódzkiego ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych realizował zadania w 2021 r. w ramach *Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030*.

W ramach nadzoru nad realizacją *Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030* zostały przeprowadzone w 2021 r. kontrole zdalne w zakresie prawidłowości wykorzystania dotacji:

- od dnia 20 maja 2021 r. do dnia 20 czerwca 2021 r. – kontrola w Stowarzyszeniu Centrum Doradztwa i Informacji dla Romów w Polsce

- od dnia 21 maja 2021 r. do dnia 21 czerwca 2021 r. – kontrola w Stowarzyszeniu na Rzecz Społeczności Romskiej „Zefiryń” w Piotrkowie Trybunalskim,

- od dnia 14 grudnia 2021 r. do dnia 14 stycznia 2022 r. – kontrola w Zgierskim Stowarzyszeniu Romów.

W 2021 r. w *Programie* uczestniczyły 2 podmioty: Stowarzyszenie na Rzecz Społeczności Romskiej „Zefiryń” w Piotrkowie Trybunalskim oraz Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne ETHNOS.

Pełnomocnik Wojewody Łódzkiego ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych w dniu 22 czerwca 2021 r. przesłał do 177 jednostek samorządu terytorialnego oraz Kuratorium Oświaty w Łodzi materiały informacyjne na temat zakresu działań asystentów edukacji romskiej i nauczyciela wspomagającego edukację dzieci romskich. Ponadto w dniu 30 sierpnia 2021 r. przekazał do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji ankietę w sprawie przygotowania raportu dotyczącego sytuacji mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego w Rzeczypospolitej Polskiej. W dniu 27 grudnia 2021 r. przekazał również do Stowarzyszenia na Rzecz Społeczności Romskiej „Zefiryń” w Piotrkowie Trybunalskim oraz Stowarzyszenia Społeczno-Kulturalnego ETHNOS prezentację, dotyczącą weryfikacji pod względem merytoryczno formalno-rachunkowym sprawozdań przesyłanych przez ww. stowarzyszenia z wykonania zadania publicznego za 2021 r.

Pełnomocnik Wojewody Łódzkiego ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych w dniu 1 października 2021 r. zwrócił się z pismem do Łódzkiego Kuratora Oświaty w Łodzi z prośbą o rozpropagowanie wśród dyrektorów szkół wiedzy o konkursie stypendialnym dla uzdolnionych uczniów romskich, realizowanym w ramach *Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030*.

Ponadto w związku z panującą w całym kraju sytuacją epidemiologiczną oraz wprowadzonymi restrykcjami mającymi na celu ograniczenie rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2 Pełnomocnik Wojewody Łódzkiego ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych był w stałym kontakcie z podmiotami realizującymi zadania w ramach *Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030*.

¹ Program integracji społecznej i obywatelskiej Romów w P

13. Inne uwagi

Brak uwag

Wojewoda Łódzki

Tobiasz Bocheński